

Kiçi sözler: Altynjy söz

Category: Kitapcy, Pedagogika we edep-terbiye, Sözler
написано kitapcy | 26 января, 2025

Kiçi sözler: Altynjy söz

ALTYNJY SÖZ

Nebsiňi we malyň Alla Tagala satmak hem-de Oňa gul bolmagyň, esger bolmagyň nä derejede gazançly söwdadygyna, nä derejede beýik bir mertebedigine düşünmek islešeň, şu mysaly hekaýajygy diňle:

Bir zaman bir patyşa öz raýatyndan iki adamyň her birine amanat bir mülk berýär. Ol mülkde fabrikler, gymmat bahaly maşynlar, at, ýarag-esbap kimin dürli zatlar bar eken. Emma galagoly bir uruş zamany bolandoň, hiç bir zat durnukly däldi, ýa ýykylyp berbat boljak, ýa-da üýtgäp gitjekdi.

Patyşa ol iki adama ýagylyk we rehim-şepagat edip, olaryň ýanyna keremli wezirini gönderýär. Patyşa juda merhemetli

perman bilen olara şeýle yüzlenýär:

“Eliňizdäki amanat berenlerimi maňa satyň. Olary siziň üçin gorap saklaýyn. Bihuda zaýa bolmasyn. Uruş gutarandan soňra ýene siziň özüňze öňküsinden hem gowy ýagdaýynda gaýtaryp bererin. Hakykatda ol size amanat berlen maldyr, şeýle-de bolsa men oňa ýokary baha tölejek. Ol fabriklerdäki maşynlar, enjamlar meniň adym bilen we ýanymda işlediljek. Bir puluňyz müň bolar, girdeji girer. Ol gazanjy-da tutuşlygyna özüňze berjek. Siz ejiz we pakyrsyňz. Ol ägirt uly işleriň harajatlaryny çekip bilmersiňiz. Bu işiň ähli harajadyny we garamatyny öz üstüme alýaryn. Girdejileri, peýdalary size berjek hem-de parahatçylyk zamanyna deňic eliňizde galdyrjak. Ine, size baş mertebe peýda üstüne peýda!

Aslynda görýänsiňiz, häzir hiç kim elindäki zady özi gorap saklap bilmeýär. Eger, siz hem olary soňra maňa satmasaňyz, beýlekiler kimin eliňizden giderersiňiz we uly puldan mahrum galarsyňz. Ol gymmat bahaly gözel enjamlar, bu ölçeg terezileri, ol ulanylmalý ajaýyp magdanlar ulanylmanlygy üçin bütinleý gymmatyny gaçyrarlar. Hem ýolbaşıçylyk etmek, hem gorap saklamak külpeti başyňza düşer. Üstesine-de amanada hyýanat jezasyny çekersiňiz. Ine, size baş esse zelel üstüne zelel. Olary maňa satmak diýmek, maňa esger bolup, meniň adym bilen iş etmek diýmekdir. Siz ýönekeý bir ýesir we başy bozuklar bolmagyň deregine, belent mertebeli patyşanyň has we azat bir gullukçy esgerleri bolarsyňz.”

Şu ýakymly sözleri we permany diňlänlerinden soňra ol iki adamyň akyllysy şeýle diýdi:

“Baş üstüne, men uly höwes bilen olary size sataryn. Hem muňa müň gezek şükür ederin.”

Beýleki gedem bolsa, Fyragun kimin nebisjeň, tekepbir, meýhor, adam; göýä mülkde ebedi galjak kimin, dünýäniň goh-galmagallaryndan, dagdagalaryndan habarsyz: “Ýok, patyşa kim bolupdyr? Men mülkümi satjak däl, keýpi-sapada ýaşajak!” diýdi.

Az wagtdan soňra birinji adamyň şeýle bir mertebesi beýgeldi, her kim oňa gözigidijilik bilen seretdi. Ol patyşanyň lutfy bilen has güzel köşkde bagtly döwran sürüp ýaşady. Beýlekisi

bolsa şeýle bir hala girifdar bolýar Ž her kim oňa gynanýar, emma, "Oňa geregi hem şol" diýýär. Çünkü eden hatasy sebäpli, hem bagtly döwrany, hem-de mülküni ýitirýär. Üstesine-de jeza we azap çekýär.

Ine, eý, meniň höwesden doly nebsim! Şu mysalyň dürbüsi bilen seredip, hakykata dogry düşün! Ol patyşa, ezeli, ebedi Soltan bolan Rebbiň, Halygyňdyr.

Ol mülkler, maşynlar, enjamlar, mizan terezileri bolsa, töweregiňi gurşap alan durmuşyňdaky baryň-ýoguňdyr. Ol bary-ýoguň içindäkiler Ž bedeniň, ruhuň, kalbyň, olaryň içindäki gözüň, diliň, akylyň, hyýalyň we şuňa meňzeşler bolsa äsgär we gizlin duýgularyňdyr. Ol keremli wezir, eýsem, Resuly Kerimdir. Ol patyşanyň permany, Kur"any Hakimdir. Gürrüňini etdigimiz uly söwda bolsa, şu aýatda şeýle beýan edilýär:

Ol howsalaly uruş meýdany şu galagoply ýeriň yüzüdir. Ol bir durkuna durmaýar, agýar, dönýär, bozulýar we her ynsanyň aklyna şu pikiri getirýär: "Her bir zat elimizde durmaýar, ýitip gidýär. Eýsem, olary bakylaşdyrmagyň çäresi ýokmuka? " Sol wagt hem gökden Kur"anyň owazy esdilýär:

"Hawa, bar. Onda-da bäs esse girdejili, ajaýyp we rahat çäresi bar"

Sowal: Ol nämedir?

Jogap: Amanady hakyky eýesine bagş etmek. Ine, şu söwda bäs esse düşewünt üstüne düşewüntli söwdadır.

Birinji bähbidi: Pany mal ebedilige öwrülip biler. Çünkü Kaýýumy Baky bolan Zatu Züljelala bagışlanan, onuň ýoluna sarp edilen bu wagtlaryn özür bakylyga öwrüler. Bakylyk miwelerini berer. Sol wagt bu dünýäde özür minutlary tohumlar we däneler kimin çüýräp gitseler-de, hakykatda olar älemi bekada (Baky dünýäde) bagtyýar gül açarlar, sünbüllenerler. Älemi berzahda bolsa, ol saňa ýagtylyk, ýakyn hemraňa öwrüler.

Ikinji bähbidi: jennet bagışlanar.

Üçünji bähbidi: Her bir duýgy agzalaryň seniň üçin peýdasy birden müňe çykar. Meselem akyl bir ajaýyp serişdedir. Emma sen ony Alla Tagala bagş etmän, nebsiň hasabyna işaretseň, ol birahat, saňa agram salýan şeýle bir ýaramaz zada öwrüler.

Seniň biçäre başyňa geçen günleriň azaplaryny, gam-gussasyny, ajysyny ýüklär. Şeýle hem geljek günleriň gorkulalaryny, howphatarlaryny inderer. Akylyň dereksiz, saňa zyýanly bir serişdä öwrüp, onuň gymmatyny gaçyrar. Ine, şonuň üçin fasyk adam akylynyň berýän birahatlygyndan we agram salmasyndan gutuljak bolup galapyn serhoşlyga ýüz urar ýa-da haram keýpe ulaşar.

Eger Mäliki Hakykysyna bagş etseň, Onuň üçin işletseň, akyl şeýle bir syrly açara öwrüler. Adam ol açar bilen älemdäki çäksiz Rehmet we hikmet hazynalaryny açar. Şeýdip akyl öz eýesini ebedi bagtyýarlyga taýýarlap, Mürşüdi Rebbany derejesine göterer.

Meselem, göz şeýle bir duýuş agzasydyr, ruh bu äleme şol penjireden sereder. Emma sen ony Alla Tagala bagş etmän, gaýta nebsiň hasabyna işletseň, ol gelip-geçip duran wagtlaýyn gözellikkere, daş görnüşlere seredip, nebsiň islegine we höwesine meýilli günükär hem pes derejeli hyzmatkäre öwrüler. Eger gözleriňi Sani-ýi Basyryňa bagş etseň we Onuň hasabyna, Onuň rugsat beren çäklerinde işletseň, şol wagt olar kitaby kebiri kainatyň syrlaryny öwrener we älemdäki mugjizatyň, ýagny Rabbyň gudratly sungatynyň synçysyna öwrüler. Ýér üsti bossanynyň rehmet gülleriniň mübärek arysy derejesine ýeter.

Meselem, diliň tagam syzmak duýgusyny Fatyry Hakimiňe bagş etmeli. Eger sen ony nebsiň, gara garnyň üçin işletseň, onda ol garyn atly ýuwdarhanyň gapy guly derejesine düşer, gymmatyny gaçyrar. Emma sen diliňi Ryzzaky Kerime bagş etseň, onda diliň tagam syzyş duýgusy, İlähi rehmet hazynalarynyň üstünden seredýän hünärli zada öwrüler. Gudraty Samedaniýe nygmatlar hazynasynyň şükür eden bir barlagçysy bolar.

Ine, eý akylym! Üns ber! Ugur-dereksiz serişde nirede, älemin açary nirede? Eý, göz! Gowý ceret! Bihepbe bigaýrat kişi nirede, İlähi kitaphanasynyň üstünden seredýän alym nirede? Eý, dil! Gowja dat! Ýuwdarhanyň gapy guly bolmak nirede, Rehmet hazynasyna seredýän ýörite wezipeli kişi nirede?

Ýene şular kimin syna agzalaryny we beýleki organlary deňeşdirip görseň, düşünersiň. Hakykatdan hem mü"minler jennete laýyk we kapyrlar jähenneme muwapyk bolarlar. Olaryň

her biriniň özüne laýyk baha almaklarynyň sebäbi mü”min imany bilen Halygynyň amanat zatlaryny onuň adyna we Onuň rugsat beren çäklerinde ulanar. Kapyr bolsa Oňa hyýanat edip, olary betnebsiniň hasabyna işleder.

Dördünji bähbidi: Ynsan güýcsüzdir, onuň daşynyň belalary köpdür. Pakyrdyr, mätäçligi welin örän zyýadadır. Ejizdir, durmuş ýuki örän agyrdyr. Eger Kadyry Züljelala daýanyp, Oňa töwekgellik etmese, Oňa ynanyň, jany bilen boýun sunmasa, wyždany elmydam azap içinde galar. Netijesiz muşakgatlar, elemler, gaýgy-aladalar, ahmyrlar ony horlar. Ol ýa serhoşlyga baş urar, ýa-da wagşa döner.

Bäsinji bähbidi. Ähli-Zewk we keşf, Ähli-Ihtisas we muşahede birleşip, bütin agzalarynyň we organlarynyň ybadaty we tesbihaty we başga-da uly bir peşgeşleri iň mätäçlik çekýän wagtyňda, jennetiň iýmişleri görnüşinde saňa beriljekdigini agzapdyrlar.

Ine, bu baş mertebe bähbitli söwdany etmeseň, şu bähbitlerden mahrum bolmakdan başga-da, baş esse zelel üstüne zelel çekersiň.

Birinji zeleli: Seniň şeýle eý gören baýlygyň we zürýatlaryň, meýil eden betnebis we howaýy islegleriň, ysgyna düşen gözel ýaşlygyň we durmuşyň ahyry puç bolar, ýiter gider. Bary senden geçer. Emma welin, seniň boýnuňa diňe günälerini we elemlerini ýükläp giderler.

Ikinji zeleli: Amanada eden hyýanatyň jezasyny çekersiň. Çünkü iň gymmat bahaly aletleri iň biderek zatlara sarp edip, özüne zulum etdiň.

Üçünji zeleli: Ynsana bagş edilen ähli gymmatly duýgulary sen haýwanlaryňkydan hem aşaky derejelere düşürip, olaryň İlähi hikmetlerine hyýanat we zulum etdiň.

Dördünji zeleli: Ejizligiň we pakyrlıgyň üstesine durmuşyň agyr ýükünü-de kuwwatsyz biliňe ýükläp zowal we pyrak astynda elmydama waweýlah çekersiň.

Bäsinji zeleli: Ebedi durmuşyň esaslaryny we ahyret bagtlylygynyň zerurlyklaryny üpjün etmek üçin berlen akyl, kalp, göz we dil kimin Rahmany güzel sowgatlary seniň üçin

jähennem gapylaryny açjak eýmenç bir görnüşe öwürmekdir. Indi amanady Hak eýesine ak ýürekden bagışlamak wagtydyr... Hakykatdanam bu şeýle kyn işmikä, köpler ondan gaça durýarlar. Ýok! Asla beýle däl! Bu işin hiç bir kynçlygy ýokdur. Sebäbi halal ýoluň çägi giňdir. Ol adamyň ýaradylyşyna laýykdyr. Keýpi-sapa üçin hem ýeterlikdir. Haram işleri etmäge hiç zerurlyk ýokdur. Allahyň buýran parzlary bolsa ýeňil hem azdyr. Allaha gul we esger bolmak şeýle bir lezzetli mertebedir, hat-da taryp etmek hem mümkün däldir. Ynsanyň wezipesi edil esger kimin diňe Allanyň ady bilen başlap, Allanyň ady bilen işlemeli. Allanyň hakyna bermeli, almaly. Allanyň rugsadynyň we kanunynyň çäklerinde hereket etmeli. Ýüregiň karar tapmaly... Günä etseň, bagşlanmagyň dilemeli. "Ýa Reb! Günämizi geç!" "Bizi Özüňe gulluga kabul et!" "Amanadyň almak möhletine deňiç bizi amanada hyýanat etdirmey! Ämin!.." diýmeli, Oňa ýalbarmaly... Pedagogika we edep-terbiýe